

เรื่องธรรมจะสาบสูญ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลาวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะกลางสายฝนเลย ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อคั่นนะ เวลาอยู่ป่าอยู่เขา เวลาฝนมันตก ฝนตกแดดออก
ขนาดไหนเห็นไหม ถ้าเราชุดงค์ไป เราเจอสภาพแบบนี้ แล้วเป็นกลางคืนแบบนี้เราจะหลบหลีก
อย่างไร กลางคืนนะ ในป่าในเขา เราจะลุกเดินไปไม่ได้ เพราะเราไม่รู้ว่าที่ไหนมันเป็นเหวลึก
เราจะต้องผจญกับมัน

แต่ถ้าเป็นกลางวันเราไป เราจะหาที่หลบของเรา เวลาจะออกชุดงค์เห็นใหม่ เขาจะดูว่า
เดือนไหนฝนมันจะตกใจ เราจะไปก่อนนั้น แล้วถ้าไปแล้วต้องมีน้ำที่ขังพอประมาณอยู่ในป่า
ด้วย เพื่อเราจะได้อาศัยชีวิตได้ เราต้องการอาศัยใช้น้ำ

แต่ถ้ามันเป็นฝนตก มันเป็นเรื่องที่น้ำมามากเกินไป มันก็ไม่ใช่ประโยชน์กับใคร เป็น
โทษทั้งนั้น สิ่งใดถ้ามันเป็นความพอดีนะ มันก็เป็นประโยชน์ สิ่งใดถ้าเกินความพอดีมันเป็นโทษ
หมดเลย ความเป็นโทษเห็นไหม โทษนั้นเกิดจากอะไรละ โทษนั้นเกิดจากมันไม่เป็นประโยชน์
ถ้าเป็นประโยชน์นะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมและวินัย
ไว้เพื่อประโยชน์กับเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อคั่นนะ เป็นประโยชน์มาก แล้ว
เวลาประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา เราก็อาจจะพ้นทุกข์เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนะ แล้ววางธรรมวินัยนี้ไว้ นะ ยมก
ปาฏิหาริย์เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม แสดงฤทธิ์แก้ลัทธิศาสนา
ต่างๆ ฤทธิ์ทางใจใจ ฤทธิ์ทางใจนี้มี แล้วฤทธิ์ทางใจมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน อยู่ที่จิต จิตที่มี
อำนาจวาสนามันจะมีฤทธิ์มีเดชของมัน แล้วฤทธิ์เดชอันนั้นมันจะเป็นโทษนะ แต่ในการ
ประพฤติกปฏิบัติ เวลาเราประพฤติกปฏิบัติขึ้นมามันจะมีอาการต่างๆ มันจะมีความรับรู้ นั่นฤทธิ์
ทางใจ

ฤทธิ์ทางใจไม่ใช่มรรค ถ้าเป็นมรรคนะ จิตมันจะสงบ เราทำความสงบของใจใช่ไหม ใจมันจะสงบเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เวลาเราออกวิปัสสนาเห็นใหม่ “สมถวิปัสสนา” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้เป็นอริยสัจ “ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค” มรรคญาณ มรรคคือการกระทำของใจ

ฤทธิ์ทางใจมันเป็นเหมือนเวลาเราทำความสงบของใจเห็นใหม่ แล้วจิตมันสงบ มันรู้มันเห็นอะไรต่างๆ ของมัน ฤทธิ์ทางใจก็เหมือนกัน ฤทธิ์ทางใจของคนแต่ละคนถ้าจิตมันสงบแล้วมันเที่ยวออกรู้ต่างๆ นั่นคือฤทธิ์ทางใจ ฤทธิ์ทางใจมันเป็นสิ่งที่สะสมมา มันมีได้ เจริญได้ และเสื่อมได้

แต่เวลาเรามีฤทธิ์ทางใจขึ้นมา เราว่าฤทธิ์ทางใจนั้นเป็นประโยชน์ไฉน เพราะมันแตกต่างกับโลกทั่วไป โลกทั่วไปเขาไม่มี พอเรามีเราก็ก่อตัวถือตน ความถือตัวถือตนเห็นใหม่ นี่ความยึดมั่นถือมั่นของเรา สิ่งนี้มันทำให้เราหลงใหลได้ ความหลงใหลเห็นใหม่ นี่สิ่งที่พูดถึงว่า ความสาบสูญของธรรมมันจะสาบสูญไปต่อเมื่อเราเดินไม่ถูกทาง

ความสาบสูญนะ ความจริงความสาบสูญของคน คุณใช้เวลาคนจะสาบสูญเห็นใหม่ คนหายเขาต้องมีเวลา ๕ ปี แล้วร้องศาลว่าเป็นผู้สาบสูญ ถ้าศาลสั่งแล้วนะ เราถึงจะทำนิติกรรมของคนที่สาบสูญนั้นได้ นี่พูดถึงความสาบสูญของคนนะ

แต่ถ้าความสาบสูญของคุณงามความดีของเรามันจะสาบสูญไปไหนละ มันสาบสูญไปจากการกระทำของเรา สาบสูญไปกับความเห็นผิดของเรา มันถึงว่าธรรมะมันจะสาบสูญไปเลย ถ้าเราคิด ถ้าเราไปติดฤทธิ์ทางใจ คิดสิ่งที่มันเป็นความมหัศจรรย์ของใจ สิ่งนี้มันมีของมันอยู่

ในสมัยพุทธกาล เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ท่านแสดงของท่าน ผู้ที่มีคุณธรรมในหัวใจ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงแล้ว ใจถ้ามันประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเห็นใหม่ มันลดมันละ มันคลายด้วยทฐิมานะออกไป เวลามันคลายมันคลายของมันด้วยอะไร ด้วยอริยสัจ ด้วยสัจจะความจริง พอสัจจะความจริงมันทำลายกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปแล้ว พอจิตมันไม่มีกิเลสไป แล้วถ้ามันจะมีฤทธิ์ทางใจอันนั้นมันเป็นประโยชน์นะ ประโยชน์เพราะว่าจิตใจนี้มันไม่ติดไม่ข้อง จิตใจไม่ยึดมั่นถือมั่นกับสิ่งเหล่านี้ เพราะเห็นสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือ เป็นเครื่องมือเครื่องใช้สอยของจิต

ถ้าจิตมันเห็นว่าเป็นเครื่องมือเครื่องใช้สอยของจิต สิ่งนี้จะเป็นประโยชน์ขึ้นมาเลย มันจะเป็นประโยชน์เพราะอะไร เป็นประโยชน์เพราะมันมีคุณธรรมในหัวใจใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคุณธรรมในหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเผยแผ่ธรรมขึ้นมา ถ้ามันเป็นประโยชน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะกระทำทันที ทำเพื่ออะไร ทำเพื่อปราบพยศของเจ้าลัทธิต่างๆ ทำเพื่อปราบพยศที่เข้ามาลบล้างในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันคืออะไรล่ะ สิ่งที่จะเกิดธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเกิดขึ้นมาด้วยมรรคญาณ ด้วยสังขาร ด้วยคุณธรรม ไม่ใช่ด้วยฤทธิ์ทางใจอย่างนั้น เพราะถ้ามีฤทธิ์ทางใจได้ คนเราถ้ามีฤทธิ์มีเดช มันทำของมัน อย่างนี้เป็นเรื่องความลึกลับมหัศจรรย์นะ แต่เพราะอย่างนี้มันทำให้คนนั้นห่างเหินจากธรรม ถ้าจิตของเขามีกิเลส ถ้าจิตของเขามีกิเลส ความยึดมั่นถือมั่นมันเป็นทิฐิมานะ

ถ้ามีทิฐิมานะมันจะฟังใคร มันไม่ฟังใครหรอก แต่ถ้ามันไม่มีทิฐิมานะ แล้วทำไมมันถึงไม่มีทิฐิมานะล่ะ มันต้องมีคุณธรรมในหัวใจใจใหม่ ต้องมีสติ ต้องมีปัญญา ต้องเห็นถูกเห็นผิด ควรและไม่ควร เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ แต่ถ้าเรามีกิเลสอยู่ มันไม่รู้จักหรอกว่ามันเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ มันคิดยึดมั่นถือมั่นไปหมดว่าสิ่งนั้นเป็นคุณงามความดี เพราะ เพราะเป็นนามธรรม แล้วสิ่งที่มันรู้ มันรู้ในสิ่งที่โลกเขาไม่รู้ มันรู้สิ่งต่างๆ สิ่งลึกลับมหัศจรรย์ ในความรู้ความเห็นของใจของบุคคลอื่น แต่คนอื่นเขาไม่รู้ตัวของเขา แต่เราไปรู้ของเขาเห็นใหม่

สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ใหม่ คุณต้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้ว มันเป็นเครื่องมือใช้สอยเพื่อประโยชน์เห็นใหม่ ถ้าเป็นประโยชน์ ประโยชน์เพื่ออะไร ประโยชน์เพื่อเตือนสติ เพื่อบอกกล่าวเขา ให้เขาเข้าสู่เส้นทางแห่งมรรคผลนิพพาน ให้เข้าสู่สังขาร เห็นใหม่มันเป็นเครื่องมือได้

แต่ถ้าเพราะเขาไม่มีคุณธรรมในหัวใจ ในเมื่อเขาไม่มีคุณธรรมในหัวใจ แต่เขาฤทธิ์ทางใจ ฤทธิ์ทางใจนั้นเขาจะทำประโยชน์อะไร เพราะเขาไม่มีคุณธรรมในหัวใจ ในเมื่อเขาไม่มีคุณธรรมในหัวใจนั้น มันก็เป็นเรื่องของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันเป็นเรื่องของการเอาชนะคะคานเห็นใหม่ มันเลยกลายเป็นการสร้างเวรสร้างกรรม แต่ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจเห็น

ใหม่ สิ่งนี้เป็นประโยชน์หมด มันเป็นเครื่องมือเครื่องใช้เครื่องอาศัย สำหรับชี้แนวทางให้เข้ามาสู่สังขารอันนี้ได้

นี่ไง ถ้าพูดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้แล้ว การกระทำนี้มันต้องทำ คนที่มีประโยชน์ คนที่ใจเป็นธรรม สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ แต่ใจที่มันยังไม่เป็นธรรม มันเป็นโทษนะ คำว่าเป็นโทษ เวลาสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ เราเป็นชาวพุทธนะ วันนี่วันพระ เราจะมาประพฤติปฏิบัติกันด้วยความรื่นเริงอาหาญด้วยความรื่นเริงใจ รื่นเริงในอะไร รื่นเริงเพราะหัวใจของเรามันมีเป้าหมาย

เรามีเป้าหมายนะ มีเส้นทางเดินของใจ เส้นทางเดินเห็นใหม่ เวลาเส้นทางเดิน มรรคญาณทางเอกมรรคโค เส้นทางที่เราจะก้าวเดินไป สัมมาชีวะของทางโลกเขา เขายังต้องหาเลี้ยงชีพเขาด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ของเขาด้วยบุญกุศล เพื่อให้เขาอยู่ในโลกด้วยความร่มเย็นเป็นสุข

เราอยู่ในโลก เราเกิดมากับโลก แต่เราเห็น เราเกิดมาในกิ่งพุทธกาลที่ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง เราพยายามจะประพฤติปฏิบัติของเรา ให้จิตใจของเรามีหลักมีเกณฑ์ ให้มันได้สัมผัสด้วยความรื่นเริงอาหาญในธรรม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาสมัยพุทธกาล แล้วเผยแผ่ธรรมมาเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระเจ้าอโศกมหาราชศรัทธาในพระพุทธศาสนา เป็นผู้ที่ยุติเผยแผ่ไปกว้างไกลมาก มันเกิดในสิ่งมหัศจรรย์ เกิดในศิลปวัฒนธรรม ในการบูชาธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยความศรัทธาของพระเจ้าอโศกมหาราชสร้างสิ่งมหัศจรรย์ให้กับโลกนี้มหาศาลเลย

แล้วถึงยุคถึงคราวมันเปลี่ยนแปลงเห็นใหม่ มันเปลี่ยนแปลงไป มันเสื่อมสภาพไปจนสาบสูญไป คูตีอินเดียสมัยก่อนหน้านั้น พุทธศาสนาไม่มีเลย ในปาเกีสถาน ในอัฟกานิสถาน สิ่งที่เคยเจริญรุ่งเรืองมาก คูตีศิลปวัฒนธรรมที่เราได้เห็นได้เสพความสวยงามเห็นใหม่ มันเจริญรุ่งเรืองขนาดไหน แล้วมันสาบสูญไปได้อย่างไรละ มันสาบสูญจนหมดสิ้นไปนะ

แต่ขณะที่ว่า พระเจ้าอโศกมหาราชเผยแผ่ธรรมมาเห็นใหม่ สุวรรณภูมิ เผยแผ่ธรรมไป ๘ เส้นทาง มันเป็นประโยชน์ ประโยชน์ที่เขายังรักษาอยู่ มันยังคงอยู่ได้ เราเองเห็นใหม่ในสุวรรณ

ภูมิ ในชมพูทวีป ในที่ต่างๆ ที่มันได้สะสมตกผลึกมา เห็นใหม่ สิ่งที่สาบสูญมันสาบสูญไปเป็นกาลเป็นเวลา สิ่งที่มันเจริญรุ่งเรือง มันเจริญรุ่งเรืองมาเห็นใหม่

อยู่ที่โลกมันเปลี่ยนแปลง โลกนี้มันอินไทย มันเป็นอนิจจังในตัวของมันเอง มันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเป็นอินไทยมันอยู่ของมันอย่างนี้ คูตือนาคกาล พระศรีอริยเมตไตรย จะมาตรัสรู้อยู่ข้างหน้า อนาคตก็ยังมีมาอีก คุณความมหัศจรรย์ของจิตติ จิตนี้มันเป็นความมหัศจรรย์นะ มันเวียนตายเวียนเกิด “ผลของวิญญูะ”

แล้วในปัจจุบันเราต้องถือปัจจุบันธรรม ปัจจุบันเราเวียนมาเกิดเป็นมนุษย์เห็นใหม่ แล้วมาเกิดในพุทธศาสนา แล้วเกิดความเชื่อความศรัทธา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดในพุทธศาสนา แต่ไม่เกิดความเชื่อ ไม่มีการศรัทธาเห็นใหม่ เขาก็ใช้ชีวิตมนุษย์ของเขา เขาใช้ชีวิตของเขาณะ กลุ่มๆ คอนๆ ปากกัดตีนถีบ มีสุขมีทุกข์ในหัวใจ มันผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไป แต่เรายังกล้ำกลืนไปกับชีวิตของเราเห็นใหม่

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาเห็นใหม่ เราจะสลัด สลัดว่าสิ่งนั้นมันเป็นเครื่องอาศัย เห็นใหม่ จริงตามสมมุติ ชีวิตนี้ก็จริงตามสมมุติ โลกนี้เป็นจริงตามสมมุติ สมมุตินี้มีค่า เวลารัฐบาลเขาบัญญัติกฎหมาย สิ่งใดเขาใช้เป็นประโยชน์มันเป็นประโยชน์ ถ้าเขายกเลิกมันก็จบ มันจริงตามสมมุติทั้งนั้น มันมีความจริงของมัน เราจะปฏิเสธไม่ได้หรอก เราอยู่กับโลกเราเกิดมาเป็นโลกนะ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม สังคมต้องมีกติกา ต้องมีอะไรต่างๆ เพื่อให้สังคมนั้นร่มเย็นเป็นสุข ฉะนั้นเราปฏิเสธสิ่งนั้นไม่ได้ ถ้าเราปฏิเสธสิ่งนั้น แต่เราก็ไม่ทำสิ่งที่มันเหนือกว่านั้นเห็นใหม่ แต่เราจะทำใจของเรา เรามีความเชื่อ เรามีศรัทธาของเรา เราจะทำใจของเรา เราจะดูแลหัวใจของเรา ถ้าเราดูแลหัวใจของเราเห็นใหม่ เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะมาปฏิบัติกันด้วยความรื่นเริง ด้วยความอาหาญ ด้วยความมีคุณธรรมในใจ

ถ้ามีคุณธรรมเห็นใหม่ เราตั้งใจของเรา เวลาเราหาบเหงื่อต่างน้ำทำหน้าที่การงาน เรายังทำของเราได้ นั่นนะทำมาเพื่อเลี้ยงปากเห็นใหม่ แต่เวลาเราทำคุณธรรมขึ้นมาเพื่อจะเลี้ยงหัวใจของเรา มันมีคุณค่ามากกว่า คูตีก้าวคุณค่ามากกว่านะ เวลามันเป็นสุขอันละเอียด เวลาสุขเวทนาทุกขเวทนาเรารับรู้ได้ แต่เวลาสุขเห็นใหม่ สุขในตัวของมันที่มันจะมีความสุขของมัน

แล้วแสวงหาสิ่งนี้อยู่ เพราะสุขอย่างนี้มันไม่มีใครทำให้มันกระเพื่อมได้ ไม่มีใครทำให้มันเปลี่ยนแปลงได้ เราถึงแสวงหาสิ่งนี้กัน

มันเป็นไปได้ไง ไม่อย่างนั้นเราไม่มีที่พึ่งนะ เราอยู่กับความเปลี่ยนแปลง อยู่กับโลกที่เป็นอนิจจังมันจะหมุนของมันไปอย่างนี้ เห็นไหมคูติ คนเราเกิดมาแล้วต้องซrakคร่ำคร่า “ชาติปีทุกขา” ชาติการเกิดเป็นทุกอย่างยิ่ง แต่การเกิดเป็นทุกอย่างยิ่ง เกิดมาแล้วได้ภพได้ชาติมา เราควรเอาสิ่งนี้มาเป็นประโยชน์ให้ได้มากที่สุด แล้วเป็นประโยชน์มั่นคง ประโยชน์ที่ไหน? คูติ เวลาเงินเห็นใหม่ เวลาเงินเพื่อ เงินเขายกเลิกใช้ เงินนั้นมันไม่มีค่าใดๆ เลย

สมบัติทางโลกมันเป็นยุคเป็นสมัย เขาเห็นสิ่งใดที่มีคุณค่า สิ่งนั้นก็มียราคาขึ้นมา พอเขาเลิกใช้มันไม่มีค่าขึ้นมาเลย เห็นไหมสิ่งอย่างนี้มันเป็นผลของวิญญูะ แล้วสิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นความรู้สึกของเรา มันให้ค่ากับเราไม่ได้

ใครจะให้ค่า ใครจะตัดทอนความรู้สึกเราไปไม่ได้

สิ่งที่เป็นความสุขความทุกข์ กฎหมายจะบังคับให้เรามีความสุขไม่ได้ สังคมจะบอกให้เราเป็นคนดีแล้วจะให้มีความสุข มันก็เป็นไปไม่ได้!

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญาเห็นใหม่ เราจะทำสิ่งนี้ให้เป็นประโยชน์กับเราได้ ถ้าเป็นประโยชน์กับเราได้เห็นใหม่ ในการประพฤติปฏิบัติของเราจะไม่สาบสูญไป ธรรมะมันจะสาบสูญต่อเมื่อเราไม่มีสติไม่มีปัญญา แล้วการประพฤติปฏิบัติเราเอาแต่สุขเอาเผากิน เราเอาแต่ได้ของเรา

แล้วบอกว่า “มันจะเป็นธรรม มันจะเป็นธรรม”

มันจะเป็นธรรมมาจากไหน? มันไม่มีเหตุมีผลมันจะเป็นธรรมได้อย่างไร

สิ่งที่เป็นธรรมเห็นใหม่ คูติ เขาทำธุรกิจกัน เขาซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน เขาต้องมีสินค้าซื้อขายแลกเปลี่ยนกันนะ มันถึงจะเป็นธุรกิจขึ้นมาได้ นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะทำอะไร ทำให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ให้มันมีเหตุมีผลของมันขึ้นมา ถ้ามันมีเหตุมีผลขึ้นมา มันก็จะไม่สาบสูญไป

คุณะ อย่างชมพูทวีปอย่างอะไรต่างๆ ธรรมะสาบสูญไปเพราะอะไรละ ธรรมะสาบสูญไปเพราะมันถึงยุคถึงคราว สิ่งต่างๆ เห็นใหม่ มันมีการเปลี่ยนแปลงในการปกครองต่างๆ มันก็กลืนกินไปจนหมดเห็นใหม่

การสาบสูญอย่างนั้นมันเป็นการสาบสูญแบบวัตถุ การสาบสูญแบบโลก แต่ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยมา สองพันกว่าปี สิ่งที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปเห็นใหม่ คุณติ พระติสสะที่เป็นอาจารย์ของพระเจ้าอโศกเห็นใหม่ นั่นก็พระอรหันต์ แล้วมีฤทธิ์มีเดช มีความรู้ จัดการได้ เพราะสมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเผยแผ่ธรรมนะ พระอรหันต์เต็มไปหมดเลย มีแต่เป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์เพราะอะไร นี่ไง มันไม่สาบสูญ มันเป็นความจริง มันมีเหตุมีผลขึ้นมา เพราะเขาทำกันจริงจัง

เขาทำเขาจริงจัง แล้วมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ว่าใช่และไม่ใช่ เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมา ต่างก็ว่าสำเร็จมรรคผลนิพพาน นี่ไง พระอรหันต์คนกวดก็มิ แม้มีแต่พระอรหันต์เห็นใหม่ คุณความเข้าใจผิดในสมัยพุทธกาล ว่าเป็นพระอรหันต์จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้พระไปดักหน้าไว้ บอกไม่ต้องเข้ามา ให้เข้าไปเที่ยวป่าช้าเลย พอเขาเข้าไปป่าช้าไป ไปพิจารณาซากศพ อสุภะต่างๆ เห็นใหม่ จิตใจเขาหวั่นไหว เขารู้ตัวเขาเลยว่าเขาไม่ใช่พระอรหันต์เห็นใหม่ นี่ไง เวลาการปฏิบัติของเรา ถ้ามันสาบสูญ สาบสูญเพราะอะไร

ธรรมะจะสาบสูญจากหัวใจของเรา ถ้าสติปัญญาของเราไม่เป็นความจริง

ถ้าเราทำของเราด้วยการสุกเอาเผากินเห็นใหม่ ใหม่ๆ ที้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธานอยู่นะ แล้วเวลาจะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ว่าเป็นพระอรหันต์ ท่านบอกให้พระไปดักหน้า แล้วให้แวะเข้าไปในป่าช้า ไม่ต้องมาเข้าเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขารู้ตัวของเขายืนยันมาตามความเป็นจริงเพราะอะไร เพราะมันสาบสูญจากธรรม มันไม่มีคุณธรรมในหัวใจ มันไม่เป็นความจริง

ฉะนั้นสิ่งที่มันจะเป็นความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธานอยู่ ผู้ที่ประพาศปฏิบัตินะ พระอรหันต์มหาศาล คำว่าเป็นพระอรหันต์ คุณธรรมมันเป็น

พระอรหันต์นะ พระอรหันต์อ่อนน้อมถ่อมตน เพราะสิ่งที่การกระทำไป ทิฐิมานะ มั่นกระเพื่อม จิตเสวยอารมณ์ จิตกระเพื่อม จิตอะไรต่างๆ มันเป็นการจะไปหมด

แต่ถ้าจิตมันเข้ามาสู่ธรรมชาติ จบ! ถ้ามันจบ พระอรหันต์กับพระอรหันต์เขารู้กัน นี่ไง คุณธรรมที่มีเต็มหัวใจ ฉะนั้นการประพฤติปฏิบัติมันเป็นยุคคราวสมัยมาเห็นใหม่ อยู่ที่มีการเวียนตายเวียนเกิด การตายการเกิดของจิตวิญญาณของสัตว์โลก เวลาเกิดร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเขาเรียกว่า “สหชาติ”

การเกิดร่วมสหชาตินะ แม้แต่นางพิมพาเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนา เป็นพระโพธิสัตว์ นางพิมพาปรารธนาเป็นคู่เลย คุณคือพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ปรารธนา เป็นพระอัครสาวก คำว่า “ปรารธนา” ก็ต้องมีการกระทำ พวกเรานี้เป็นสาวก สาวกจะ ผู้ที่เป็นเอตทัคคะ แต่ละองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งมาเป็นเอตทัคคะ ผู้ที่เป็นเลิศ คุณดี พระดีอะไรอย่างนี้ พระกัสสปะ เลิศคนละทางมา

คำว่าเลิศเห็นใหม่ คำว่าเลิศมันต้องมีคุณสมบัติ “คุณสมบัติของใจ” การที่จะเป็นเลิศ เรา มีความถนัด นี่ไงจิตใจที่ว่า ฤทธิ์ทางใจ ของเขาเขาสร้างของเขามา เขามีเป้าหมายของเขา เขามีความปรารถนาของเขา เขาคุณดีของเขา เขาทำของเขาด้วยความเข้มแข็งของเขา แล้วเวลาเราก็อยากได้ อยากได้แต่ความคิด เห็นแต่ว่าเขาเป็น ก็อยากเป็นตามเขา แล้วเป็นตามเขา ทำตามให้ครบสูตรแล้วเป็นตามเขา มันจะเป็นตามเขาได้อย่างไร มันไม่เป็นความจริง

นี่ไงคำว่า “ธรรมจะสาบสูญ” จะสาบสูญจากเราทำให้มันสาบสูญ แต่ถ้าเราทำความจริงนะ จิตใจของคนที่สาบสูญ จิตใจของคนประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันไม่เป็นความจริง คำว่าสาบสูญนะ พอมันสาบสูญไป สิ่งที่จะงอกงามมันก็คือกิเลสตัดหาความทะยานอยาก คุณดีในกรรมฐานเรา ธรรมะในจิตใจ ถ้ามันสาบสูญจากใจ แล้วมันมีแต่กิเลส มีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันก็ชี้หลังเสือ ชี้หลังเสือเพราะอะไรล่ะ ชี้หลังเสือเพราะเราอยู่ในหมู่คณะ เราอยู่ในสังคมด้วยกัน มันมีความเคารพ มีความศรัทธา มีความเชื่อถือกันในกลุ่มคณะกันมา

นี่ไงสิ่งที่แสดงออกมา มันก็แสดงออกมาด้วยหน้าจาก หลังจากนะมันเป็นเสื่อ มันเป็นเสื่อ เป็นสิ่ง มันเป็นอย่างนี้เพราะมันเป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เพราะอะไร เพราะธรรมะมันสาบสูญจากใจ

ถ้าธรรมะมันสาบสูญจากใจนะ มันเกิดจากทิวิมานะ มันเกิดจากความเร่าร้อนในหัวใจนะ ถ้าเราจะไม่ให้มันเกิดความเร่าร้อนในหัวใจเห็นไหม เรียกศีลเรียกธรรมกลับมาในใจ ถ้ามันมีศีลมีธรรมกลับมาในใจเห็นไหม นี่มันเกิดมาจากที่นี่ ธรรมะจะไม่สาบสูญต่อเมื่อเราทำตามความเป็นจริง สติก็ต้องเป็นสติจริงๆ สมาธิก็ต้องเป็นสมาธิจริงๆ แล้วถ้าเกิดปัญญารุ่งขึ้น เกิดภาวนามยปัญญารุ่งขึ้น มันจะเข้ามาชำระล้างใจ มันจะเข้ามาชำระล้างหัวใจ

ถ้ามันเข้ามาชำระล้างหัวใจ คุณ เวลาเราทำความสงบของใจ คนที่เริ่มภาวนาเห็นไหม เรามีครูมีอาจารย์นะ ในสมัยปัจจุบันมีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเป็นผู้บุกเบิกมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น คุณติสมัยพุทธกาลผู้เป็นประธานในการประพาศปฏิบัติพระอรหันต์เต็มไปหมด คุณดูอย่างโปริละ มีการศึกษามีลูกศิษย์ตั้ง ๕๐๐ เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “โปริละ ไบลานเปล่ามาแล้วหรือ” จนท่านมีสติได้ยังคิด ออกทิ้งเลย ทิ้งที่เขาเป็นอาจารย์ ทิ้งหมู่คณะที่เขาเย็นขอยู่เห็นไหม ไปอีกสำนักปฏิบัติ เข้าไปนี่พระอรหันต์ทั้งนั้นเลย ตั้งแต่สามเณรขึ้นไป

ไปหาเจ้าอาวาส เจ้าอาวาสบอก “เราจะสอนได้อย่างไร เพราะเราเป็นพระปฏิบัติ” เรามีคุณธรรม ไม่ใช่ธรรมะที่สาบสูญ สาบสูญมีแต่ชื่อ มันมีแต่ชื่อมันมีแต่เกียรติศักดิ์ นี่จึงหลังเสื่อ

มีลูกศิษย์ลูกหาตั้ง ๕๐๐ พุทธธรรมมีคนเชื่อฟัง แล้วร้อนหุนมากเลยเพราะเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นว่าจะเป็นไปได้ ถึงได้เตือนสติใจ “ไบลานเปล่า” ความรู้เปล่าๆ ความรู้ที่ไม่เป็นประโยชน์ ความรู้คือธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เผยแผ่อยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นประธานอยู่ ก็สัญญา จำข้อมูลมาแล้วก็พูดตามเห็นไหม มันก็เป็นอย่างนั้นนะ!

แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นธรรมและวินัย เป็นปริยัติ เป็นสัญญา เป็นการศึกษา ถ้าเราไปปฏิบัติต่อ เพราะว่าธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

ปริยัติให้ศึกษา ศึกษาแล้วให้ปฏิบัติ แล้วธรรมมันจะไม่สาบสูญ สูญเปล่าจากหัวใจ ฉะนั้นเวลาศึกษามาจนมีลูกศิษย์ ๕๐๐ เห็นใหม่ จนพูดอย่างไรใครก็ฟัง นี่ไง มันจะจีหลังเถื่อนะ เพราะในสมัยพุทธกาลมีเยอะมาก

ในพระไตรปิฎกเห็นใหม่ มีผู้อำนวยการเผยแผ่ธรรม พอเผยแผ่ธรรมไปเริ่มบ่อยครั้ง เข้าๆ ก็เอาความเห็นของตัวเองเข้าไปๆ คนก็เชื่อถือ ฟังครั้งแรกก็ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พอเห็นมีคนเชื่อถือมาก พอคนเชื่อถือมากก็เอาความเห็นของตัวเองเข้าไป เพราะมันไม่เป็นความจริงไง เพราะไม่เป็นความจริงเวลาตายไปตกนรกอเวจีนะ สุดท้ายแล้วฟื้นขึ้นจากนรกอเวจีขึ้นมา เพราะกล่าวถูกถูกพุทธพจน์ ทำลายธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ก็ได้เผยแผ่ธรรมนะ สุดท้ายมาเกิดเป็นปลาตะเพียนทองคำ แล้วชาวประมงเขาไปจับได้ พอจับได้มันเป็นทองคำหมดเห็นใหม่

เพราะสมัยพุทธกาลสังคมมันแคบ ฉะนั้นเอาไว้มันไม่ได้ ต้องไปถวายพระเจ้าพิมพิสาร เอาไปถวายพระเจ้าพิมพิสารไปอยู่ในห้องพระโรงนะ พออยู่ในห้องพระโรง เวลามันอ้าปากขึ้นมาขึ้นมาเหม็นไปทั้งห้องพระโรงเลย แต่เกล็ดมันเป็นทองคำ ปลาตะเพียนนะ

พระเจ้าพิมพิสารเป็นพระโศดาบัน พระเจ้าพิมพิสารบอกว่า “สิ่งนี้ใครรู้ไม่ได้ ต้องไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” เวลาไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ตั้งแต่อดีตชาติตั้งแต่คราวก่อนเขาเคยบวชในพุทธศาสนา” เวลาแสดงธรรมเห็นใหม่ แสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ด้วยมีกิเลสมีทิฐิมานะ เวลาเห็นคนเขาเชื่อถือศรัทธา ก็พูดด้วยความเห็นตัวเองเข้าไป นี่ไปกล่าวคู่ เวลาตายไปตกนรกอเวจีนะ

แต่เพราะว่าเขาบวชเป็นพระนะ แล้วเขาแสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจ คูลิ คูลิ ไตรเห็นใหม่ รัชชัษพระอรหันต์ การบวชเป็นพระถ้าทำคุณงามความดีใจ นี่ขนาดว่าทำขนาดนี้นะ มันทำทั้งดีและทำทั้งทิฐิมานะด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เวลาเกิดมาเกล็ดที่เป็นทองคำ

นี่พูดถึงเวลาถ้ามันสูญเปล่า ถ้าธรรมมันสูญจากหัวใจ ธรรมจะสูญสิ้นไปจากใจ มันจะเกิดแต่ทิฐิมานะ จะเกิดแต่กิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันจะเกิดเจ้าเล่ห์แสนงอนในใจของมันเห็นใหม่ พระ โปธิละก็เหมือนกัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นประโยชน์ ถึงบอกว่า

“โบลานเปล่าๆ” ถ้าโบลานเปล่าแต่เขามีสติ ไม่บอกความรู้ความเห็นของเขา ทิฐิมานะของเขา เขาปล่อยวางของเขาได้เห็นใหม่ ทั้งเลย ทั้งหมู่คณะไปวัดที่ปฏิบัติ ที่นี้ไปวัดที่ปฏิบัติ ไปหาเจ้าอาวาส พระอรหันต์ตั้งแต่เจ้าอาวาสจนสามเณรน้อย

สมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธาน พระอรหันต์มหาศาล! แล้วจะสอนได้อย่างไร เพราะอยู่ป่าอยู่เขา ธรรมเนียมคือธรรมกถึก ไม่มีศกยภาพ โลกมองว่าไม่มีศกยภาพทั้งนั้น จะไปสอนได้อย่างไร นี่เขามีศกยภาพทางโลก มีแต่คนนับหน้าถือตาทั้งนั้น ลูกศิษย์มีเป็น ๕๐๐ ไปไหนนะ โอ้อ่า

เจ้าอาวาสไม่รับ ในห้องค้ต่อไปไม่มีใครรับจนสามเณรน้อยนะ สามเณรน้อยก็เป็นพระอรหันต์ ถึงองค์สุดท้ายนะ พระอรหันต์หัวหน้าท่านก็เห็นว่ามันเป็นประโยชน์ “เณร ก็ลองรับไว้หน่อย เผื่อมันจะทำได้” เณรก็ต้องจำรับไว้ แต่คำว่าจำรับไว้ เณรนะ เณรกับเจ้าอาวาสพระอรหันต์ด้วยกัน วุฒิภาวะ ถึงจะเป็นเณร แต่เมื่อเป็นพระอรหันต์ สติปัญญามันไม่ธรรมดา

นี่ความเห็นจากภายในใจ ถ้ามันไม่ทำ นี่ใจถ้าธรรมมันไม่สูญจากใจนะ มันมีคุณธรรมในหัวใจนะ มันเป็นประโยชน์ทั้งนั้น แล้วทำแต่เรื่องเป็นประโยชน์ แต่ถ้ามันสูญไปจากใจ สาบสูญแล้วใจนี้ไม่มีคุณธรรมสิ่งใดๆ เลย มันทำแต่เรื่องทิฐิมานะ ทำแต่เรื่องประโยชน์ส่วนตน ทำแต่สิ่งไม่เป็นประโยชน์สิ่งใดกับหัวใจนั้นเลย ฉะนั้นเราเห็นโทษของมันใหม่ ถ้าเราเห็นโทษของมันเราต้องตั้งสติของเรา

เราเป็นชาวพุทธใช่ไหม เราประพฤติปฏิบัติกันด้วยคุณธรรมของเรา เรามีคุณธรรมในหัวใจ เราถึงเสียสละกันมา เราเสียสละกันมาเห็นใหม่ เขาอยู่กันสุขสบาย ความสุขสบายมันจะสบายไปไหน อยู่กับโลก ของสุขสบายอย่างนั้นใครก็หาได้ ทุกสิ่งเกิดขึ้นมา โลกเกิดมามันก็เป็นอย่างนั้น ทุกคนมีสิทธิได้เสมอภาคกัน

แต่เราเสียสละของเรา มา สິล ๘ สິล ๑๐ สິล ๒๒๑ ให้สึลสมบรูณ์ขึ้นมา สึล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีสึลสมบรูณ์ขึ้นมา เรายังรักษาสึลของเรา ถ้ามันผิดสึล หรือว่ามันเศร้าหมอง เราก็แก้ไขของเรา เพราะอะไร เพราะเราจะรักษาใจของเรา มันจะเป็นรู้ไว้ มันจะเป็นรู้กันใจไว้ถ้าเรามีสึลเห็นใหม่ เราประพฤติปฏิบัติจริงไหม แล้วจิตมันจะออกไป มันจะคิดถึงสิ่งต่างๆ มันออกไปทำไม

ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราพยายามตั้งสติของเรา บังคับใจของเราไว้กับเรานะ อยู่ที่นี้ จิตใจให้มันอยู่ในใจของเรา อย่าให้จิตใจมันออกไปข้างนอก อย่างนี้มันจะไม่สูญสิ้นใจ มันจะไม่สาบสูญ ถ้ามันจะไม่สาบสูญมันก็ต้องมีเหตุมีผลของมัน ถ้ามีเหตุผลของมันนะ มันจะเป็นองค์ของสติ องค์ของสมาธิ องค์ของปัญญา มันครบองค์ประกอบของมัน มันจะเกิดประโยชน์กับมันขึ้นมา เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมาเห็นใหม่ ถ้ามันจะไม่สาบสูญมันจะต้องเกิดขึ้นจริงๆ

ไม่ใช่สักแต่ว่าทำ มันสักแต่ว่าทำ! ไปแปะครูบาอาจารย์มาก็จะเอาแต่เกียรติศักดิ์เกียรติคุณของท่านมา เอาของท่านมาแล้วตัวเองมีความจริงขึ้นมาใหม่ละ ถ้ามันมีความจริงขึ้นมา มันอ่อนนุ่มถ่อมตนนะ

คำว่าอ่อนนุ่มถ่อมตนมันเป็นคุณธรรม ครูบาอาจารย์ยังมีคุณธรรมนะ ความนิ่งอยู่ของพระอริยะเจ้า คำว่านิ่ง นิ่งเขาไม่แสดงออก เพราะว่ามันละเอียดลึกซึ้งยิ่งกว่าโลกที่เขาจะรับรู้ได้ โลกเขาจะรับรู้ได้อย่างไร โลกนะ คุณติ เวลาเราพูดถึงการศึกษาทางวิชาการกัน เขาก็พูดถึงโลก โลกนี่คือวิชาชีพ อันนี้เขาเอาไว้เป็นวิชาชีพอาชีพของเขา ประสบการณ์มากน้อยแค่ไหนก็ได้แล้วแต่มันก็เป็นเรื่องของโลก เรื่องของทางวิทยาศาสตร์ทางการศึกษาที่จะทันกันได้

แต่เขาไม่ทันใจของเขา ถ้าเขาไม่ทันใจของเขา เขาจะสลด เขาจะคอดกนะ คนที่มีปัญญาแล้วเข้าใจถึงชีวิตของตัวเอง คอดกเลย เพราะสิ่งนี้ไง เห็นใหม่ คุณติเวลาในสมัยพุทธกาลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านมีฤทธิ์ทางใจ ฤทธิ์ทางใจนะรู้เรื่องต่างๆ มหาศาลเลย นี่ก็เหมือนกัน “ปัญญา” เห็นใหม่ปัญญาที่เรามี ปัญญาที่เราเข้าใจทางวิชาชีพในทางลึกซึ้งขนาดไหน นี่ไง เพราะเราไปติดสิ่งที่มันเป็นเรื่องโลกใจ

ถ้าเราติดของเราเห็นใหม่ เขามีฤทธิ์ทางใจ เขาก็ติดของเขา เขามีคุณวิเศษของเขา เราคิดว่าเรามีปัญญา ปัญญาจนมองข้าม มองข้ามคุณธรรม มองข้ามศีลธรรม มองข้ามความเป็นจริง เพราะกิเลสตัดหน้าความทะยานอยาก เพราะการมองข้าม เพราะทิวิมานะ มันเลยสูญสิ้นเลย สูญเปล่าจากข้อคุณงามความดีใจ

คุณงามความดี ดีคืออะไร “ศีล-สมาธิ-ปัญญา” “ทาน-ศีล-ภาวนา” เราเสียสละทาน เราทำคุณงามความดี ทุกคนจะพูดมากกว่าเป็นคนดีมาก เป็นคนดีของโลก เป็นผู้ที่เสียสละ เป็นผู้ทำประโยชน์กับสังคม คุณติ เราสละทาน สละทานแล้วมันก็เป็นประโยชน์กับสังคม แล้วประโยชน์กับสังคม สังคมคือใคร เราคือใคร ศีลธรรมมันคืออะไร

สังคมคือสังคมนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสังคมใหม่ละ คุณติใครๆ ก็เชื่อถือศรัทธามหาศาลเลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงเทศนาว่าการ อนุப்புพิกถา เวลาคนเขามาที่นี่เขาไม่รู้เรื่องอะไรของเขาหรอก มันก็ต้องเริ่มทานทั้งนั้น ทานแล้วก็เนกขัมมะ เนกขัมมะ ถ้าจิตใจพอสมควรแล้วถึงจะแสดงอริยสังค

นี้ไง จิตใจของคน ถ้าคนที่มีคุณธรรมแล้วเขาจะรู้เลยว่า จิตโดยทั่วไปจะเข้าใจเรื่องธรรมะ เป็นไปไม่ได้! จิตโดยทั่วไปแม้แต่ทางวิชาชีพ เวลาศึกษาขึ้นมา ก็ยังทบทวนแล้วทบทวนอีก เพื่อมีการชำนาญการเพื่อจะให้เรารู้ช่องทางในวิชาชีพของเรา

วิชาชีพเห็นใหม่ แล้ววิชาชีพมันก็วิวัฒนาการของมันตลอดไป มันจะจบสิ้นกันที่ไหนละ แล้วเราก็อำพรวิน เราคิดว่าเราฉลาด คำว่าฉลาดเห็นใหม่ มันก็เลยไม่เข้าสู่คุณธรรมสังฆธรรม มันไปติดความฉลาดของตัวเอง แล้วความฉลาดของตัวเองมันฉลาดเรื่องอะไร ฉลาดเรื่องให้ทำงานจนตายใจ! ฉลาดให้เราคิดกับโลกนี้ไง เราจะติดกับมัน เราจะอยู่กับมัน แล้วชีวิตเราจะค้าฟ้า ชีวิตเราจะอยู่อีกห้าล้านปีไง! แล้วมันเป็นไปไม่ได้ใหม่ละ

เวลาความคิดนะมันจะหลอกเรา มันคิดได้ร้อยแปดเลย เห็นใหม่ ฤทธิ์ทางใจเขาก็คิดของเขา ไอ้เนื้อหาของเรานอกเราก็มียุทธศาสตร์เราก็คิดของเรา พอดคิดของเราแล้วเราได้ประโยชน์อะไร

ธรรมมันจะสาบสูญ สาบสูญกับจิตใจแบบนี้ มันสาบสูญจนไม่มีสิ่งใดตกค้างในใจของมัน แต่ถ้าเราวางได้เห็นใหม่ สิ่งนี้เป็นสุดมยปัญญา ปัญญาทางการศึกษา ปัญญาทางวิทยาศาสตร์ มันเป็นสุดมยปัญญา แต่ถ้าเรามีคุณธรรมเห็นใหม่ คุณติ สิ่งที่เป็นคุณธรรม แบบพระอรหันต์ที่ท่านนั่งอยู่ๆ เพราะอะไร เพราะมันพูดกันไม่รู้เรื่องหรอก

นกกกับปลาคุยกันมันเป็นไปไม่ได้หรอก เราอยู่กับประสาโลก เราก็คุยกันด้วยภาษา ด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ แต่พอเข้าไปสู่ความสงบ เงงนะ สติ สมาธิ ถ้าเรามีของเราเห็นใหม่ ธรรมะมันจะไม่สาบสูญ ไม่สาบสูญเพราะสิ่งใด ไม่สาบสูญเพราะมันมีสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

สมถกรรมฐาน ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันจะอยู่ในฐานอยู่ในใจของเรา ฐานของใจนะ มนุษย์คืออะไร มนุษย์ก็คือเราที่นั่งกันอยู่นี้ เราว่าเป็นมนุษย์ๆ จิตมันคืออะไร จิตมันอยู่ไหน มนุษย์นี่เงงนะ

ทั้งๆที่ปฏิสนธิจิตมันเกิดเป็นมนุษย์ตั้งแต่ปฏิสนธิในไข่ ถ้าจิตมันไม่ไปปฏิสนธิในไข่ ไข่ นั้นจะเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาไม่ได้ นี่ไง ตั้งแต่ปฏิสนธิ จิตมันเกิดแล้ว แล้วพอจิตมันเกิดขึ้นมา มัน มีวิวัฒนาการของมันขึ้นมา จนมาเป็นเราอยู่นี้ เราก็มาติดความเป็นเราเห็นใหม่ เรามาติดความเป็นเรา

สิ่งต่างๆ เป็นเรา แล้วมาบอกเรื่องของจิต จิตมันอยู่ที่ไหน? แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ชาติปีติขุ การเกิดเป็นทุกอย่างยิ่ง เพราะมีการเกิดถึงมีชีวิต เพราะมีชีวิต เราถึงได้เพลิดเพลิน คำว่ามีชีวิตเพราะเรามีบุญกุศล เราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเกิดมาเห็นใหม่ เกิดมาจากครรภ์ของมารดา เดิน ได้ ๗ ก้าว “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” นี่ไง เพราะการเกิดมันถึงมีการกระทำ เพราะองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ให้นางปชาบดีโคตมีเลี้ยงดูมาเห็นใหม่ จนถึงที่สุดเห็นใหม่ เวลาออกปฏิบัติ ออกบวช

ขณะที่เลี้ยงดูมา ที่ศึกษามาเป็นกษัตริย์ นี่ไง มันมีปัญญาขึ้นมาทั้งนั้นนะ นี่การเกิด การ เกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้ามีอำนาจาสนาเห็นใหม่ มันจะหาคุณสมบัติใจ

แต่ถ้าเราว่าเราเกิดเป็นมนุษย์เรามีปัญญา ที่เขาเป็นอยู่นี้เห็นใหม่จะเอาธรรมชาติ บอกว่า จะจัดการโลกนี้ จะไปอวกาศ จะพิสูจน์ตรวจสอบ จะไปดาวอังคาร จะหาโลกใหม่ จะย้ายมนุษย์ นี้ไปอยู่อีกโลกหนึ่ง เพราะมนุษย์โลกนี้มันเสื่อมโทรมแล้ว ก็คิดกันไป

แต่ถ้ามันเกิดตามยุคตามสมัยนะ ตามยุคตามสมัยเห็นใหม่ โลกนี้มันจะปรับสภาพของมัน แล้วมันถึงคราวที่มันอุดมสมบูรณ์แล้ว คราวที่ธรรมชาติเกิดขึ้นมาแล้ว พระศรีอริยเมตไตรย จะมาตรัสรู้

แต่มันเป็นอะไรล่ะ มันเป็นตามยุคตามสมัย เวลาปัจจุบันนี้คือเรานะ เวลาปัจจุบัน เรา ประพฤติปฏิบัติกัน แต่เราไปคิดถึงอดีตอนาคตไป เราวิตกกังวลใจ ที่ว่ามนุษย์มีปัญญา มนุษย์จะ จัดการ จะครองโลก มนุษย์จะเหนือธรรมชาติ

นี่ไง สิ่งนี้เราคิดเราแก้ไข ถ้าเราจะเอาชนะธรรมชาติ ธรรมชาติเราต้องกลับมา กลับมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ รักษาธรรมชาติต่างหากล่ะ อันนั้นมันถึงจะจรโลงโลกให้ กลับมา

นี่พูดถึงปัญญาณะ แล้วพอธรรมะเข้ามาสู่จิตละ จิตมันอยู่ไหน ถ้าจิตเข้ามา พอเข้ามาสู่จิต พุทโธก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้

“รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้ของมาร”

สิ่งที่เรากระทำกันอยู่นี้ สิ่งที่ว่าปัญญาเห็นใหม่ ปัญญาเกิดจากตา จากหู จากลิ้น จากกาย จากใจ จากใจๆ เนี่ย ความคิดความเห็นต่างๆ มันเกิดจากใจทั้งนั้น มันเป็นบ่วงของมาร เพราะเรามีกิเลสตัณหาทะยานอยาก มันเลยยึดมันถือมัน พอยึดมันถือมันเห็นใหม่ มันสงบไม่ได้ หลอก เพราะธรรมชาติมันเป็นแบบนี้ ธรรมชาติ รถถ้ามันติดเครื่องอยู่ แล้วเราขับอยู่ เราจะซ่อมแซมอย่างไร เราจะแก้ไขรถเราอย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน “จิต” ตั้งแต่วินาทีนาที่ที่เกิดปฏิสนธิจิต มันส่งออกตลอด มันเป็นความรู้ ส่งออกตลอด มันเป็นพลังงานที่ส่งออกมาตลอด ความรู้ความเห็นเกิดจากจิตทั้งนั้นนะ แล้วมันไม่เคยดับเห็นใหม่

แต่เวลาในปัจจุบันนี้ ธรรมจะสาบสูญ จะสาบสูญเพราะความเห็นผิด เห็นใหม่ “ว่างๆ ธรรมะคือธรรมชาติ” ธรรมะคือธรรมชาติ ธรรมชาติมันก็เป็นของมันอยู่แล้ว สิ่งที่มีมันเป็นอยู่มีอยู่ เราประคองไปกับสิ่งที่เป็นอยู่มีอยู่ แล้วมันจะเป็นอะไรต่อไปละ มันก็เป็นสวะ ึง เป็นผลของวิญญะ ึง

ดูเศษสวะที่มันลอยไปตามน้ำสิ มันเป็นอะไรละ นี่ ึง เพราะว่างๆ ว่างๆ เราไปบอกว่ามันเป็นอยู่แล้ว ึง ความเป็นอยู่แล้วเห็นใหม่ เรากำหนดไป ฤทธิ์ของใจ ใจถ้ามันมีสมาธิของมันมีหลักมีเกณฑ์ของมันนะ

คูสิ แม้แต่เทวทัตเวลาไปหาอชาตศัตรู นั่นก็ฤทธิ์ทางใจ แล้วนี่ฤทธิ์ทางใจของเขา มีของเขาอยู่ ถ้ามันมีวิฤติภาวะหรือจิตใจธรรม มันมีฤทธิ์ทางใจของมัน แต่อันนี้มันเป็นกิเลสของใจ กิเลสของใจเห็นใหม่ เพราะกิเลสมันมีของมัน กิเลสมันมีวิชา มีหัวใจอยู่แล้ว ทำให้ใจนี้สาบสูญจากธรรม ทำให้ไม่เป็นความจริง

แต่มาศึกษาธรรมนะ ธรรมะถึงจะเจริญนะ มีครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนอยู่นี้ เราที่กำหนดทำตาม ทำตามแล้วมันก็เป็นอย่างนั้น เพราะกิเลสมันบังเงา มันบังเงาให้ว่างๆ บังเงาให้เราติดอยู่ พอเราติดอยู่เราไปไหนไม่ได้ ไปไหนไม่รอดใช่ใหม

นี่ไง มันสาบสูญๆ อย่างนี้ แม้แต่ในปัจจุบันนี้ ทำสมาธิกัน ก็ทำสมาธิกันไม่เป็น คิดสมาธิ ปัญญา “ทำไมถึงต้องทำสมาธิล่ะ? ทำไมต้องทำสงบของใจล่ะ?” ถ้าไม่ทำความสงบของใจเห็นใหม่ สิ่งที่ทำมา สิ่งที่เกิดขึ้นมา สิ่งที่เป็นการกระทำนี้มันเกิดจากกิเลสตัดหาความทะยานอยาก กิเลสมันจะปล่อยไว้หน้าใคร กิเลสในหัวใจของใคร ฤทธิ์ทางใจเขายึดมันถือมันของเขา ด้วยคุณสมบัติของเขา เขาทำความสงบของเขา เขาถึงมีฤทธิ์มีเดชของเขา กิเลส! กิเลสไม่ต้องไปทำอะไรมัน เพราะมันมีอยู่แล้ว

พอกิเลสมันมีอยู่แล้วเห็นใหม่ พอเราประพฤติปฏิบัติเราจะมาเอาคุณงามความดีกัน นี่ไง มันเข้ามาทำให้สาบสูญ สาบสูญไปจากความจริง! สาบสูญไปจากคุณธรรม! สาบสูญไปกับสิ่งที่มีมันจะเป็นประโยชน์กับมันนะ แล้วก็ว่างๆ ว่างๆ มันสูญหายไปนะ มันสูญหายจากคุณงามความดี สูญหายจากธรรมนะ

แต่ถ้าเรามีครูมีอาจารย์เห็นใหม่ นี่ไง เราถึงต้องทำความสงบของใจ เพราะเราจะทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมาไม่ใช่ให้มันสาบสูญไป คนหายนะ คนหายคนสาบสูญไป เพราะว่าเขาหลงทาง เขามีปัญหาของเขา เขาถึงต้องทำให้ตัวเขาหายสาบสูญไป แต่กิเลสมันเป็นไปไม่ได้หรอก กิเลสจะให้มันหายสาบสูญไปนะ มันจะหลอกเรา มันจะบังเงา เอาใจเราเป็นจี๋เข้า เอาใจเรานี่เป็นที่อยู่อาศัยของมัน แล้วก็พาเกิดนะ ถ้าธรรมะมันสาบสูญ มันมีแต่ทิฐิมานะ มันทำแต่ความชั่วความเลวทรามของมัน มันจะสาบสูญไปไหน มันจะลงนรกอเวจีนะ

เวลาเราบอกว่า มันจะสาบสูญ มันจะไม่มีสิ่งใดข่มจี๋เรา แต่เวลาตายไปนะ มันจะเห็นค่าของมัน มันจะเห็นความจริงของมัน เพราะถึงเวลาแล้วจิตมันเสวยภพตามเวรตามกรรม มันจะรู้จะเห็นของมัน แล้วจะไปคอดกตอนนั้นนะ ฉะนั้นถ้าเรามีสติมีปัญหา เราจะต้องทำความจริงของเรา อย่าให้มันสาบสูญ อย่าให้มันสูญหาย เวลาทำมันทุกข์ใหม่ ทุกข์สิ เวลาเกิดก็ยิ่งทุกข์ เวลาทำงานมันก็ทุกข์ เวลาทำความจริงขึ้นมามันจะสุขสบายมาจากไหนล่ะ แต่ผลของมันจะสบาย “ทุกข์เพื่อจะพ้นจากทุกข์” ผลของมันจะสบายต่อเมื่อมันลงสมาธิของมันได้จริงๆ

เห็นใหม่ทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า จนมีหลักมีเกณฑ์ มีความตั้งมั่นของมัน ถ้ามีความตั้งมั่นของมันเห็นใหม่ ออกรู้ ออกรู้ในกาย ออกรู้ในเวทนา ออกรู้ในจิต ออกรู้ในธรรม ถ้ามันออกรู้ของมัน มันจริงขึ้นมาตั้งแต่ต้น จริงขึ้นมาเพราะจิตมันสงบ คำว่าจิตมันสงบเห็นใหม่ โดยธรรมชาติของจิต จิตเวลามันเกิดมาตั้งแต่ปฏิสนธิในไข่ พอปฏิสนธิ

ในไข่มันส่งออกตลอด พลังงานมันส่งออก พลังงานส่งออกนี้มันเป็นพลังงานของอวิชา อวิชามันจับใส อวิชามันคือโลก ความคิดต่างๆ ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมาว่ามันเป็นเรื่องธรรมะ มันก็เป็นธรรมะของโลก ของโลกคือของหมู่สัตว์ ของโลกคือของโลกียปัญญา

โลกียปัญญามันจะมากิเลสได้ไหม พอมันมากิเลสไม่ได้โดยข้อเท็จจริง แต่พอศึกษาขึ้นไป จิตเห็นใหม่ คุณิ เวลาเรามีความเร่าร้อน เราอาบน้ำเราเข้าที่ร่มมันก็เย็นใจใหม่ “จิต” ถ้ามันคิดแต่ตัวมันเอง มันก็ทุกข์ของมัน แต่มันตรึกในธรรมะไง เวลามันตรึกมันศึกษาในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ธรรม” ธรรม และวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นของพระอรหันต์ เป็นของผู้ที่มีคุณธรรม พอศึกษาขึ้นไปมันก็ซาบซึ่ง มันก็เท่านั้นนะ

ปัญญาดำมันไม่มีความสงบมันก็เท่านั้นแหละ ปัญญาในโลกียปัญญา ปัญญาที่สูงสุดได้เท่านั้น ซาบซึ่ง.. น้ำตาไหล.. ปล่อยาว.. ว่าง.. นี่ไงมันจะสาบสูญจากธรรมนะ ถ้าเป็นคุณธรรม เป็นความจริงขึ้นมา ปรียติ-ปฏิบัติ ปฏิบัติเขาไม่ทำกันอย่างนั้น ปฏิบัติครูบาอาจารย์ตั้งแต่หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นท่านบอกแล้ว ต้องทำใจให้สงบ พยายามทำใจให้สงบให้ได้ ถ้าทำใจให้สงบขึ้นมา ไม่ใช่พลังงานที่ส่งออก

พลังงานที่ส่งออกเห็นใหม่ เวลามันส่งออก “รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นปวงดอกไม้แห่งมาร” พอเรามีสติปัญญาขึ้นมาเราพยายามเห็นใหม่ รูป รส กลิ่น เสียง ส่วนรูป รส กลิ่น เสียง เสียงคือเสียง รูปคือรูป รสคือรส จิตเห็นใหม่ จิตมันไม่ไปรับรู้ จิตมันเห็นโทษของมัน จิตปล่อยาวของมันเข้ามา มันเป็นตัวของมัน พอปล่อยาวของมันเห็นใหม่ คำว่า จิต พลังงานที่ส่งออกแล้วพลังงานที่ไม่ส่งออก พลังงานที่ส่งออกโดยที่มีคำบริกรรม คำบริกรรมนั้น ให้จิตมันเกาะไว้

พอจิตมันเกาะไว้มันมีกำลังของมันขึ้นมาเห็นใหม่ พอจิตมันมีกำลังของมันขึ้นมา มันว่างๆ ใหมละ สมาธิมันว่างๆ ใหม มันปล่อยาว มันเบียดของมัน มันมีสติรับรู้ตัวของมัน เวลา มันปล่อยาวมา มันมีคุณสมบัติของมัน พอมีคุณสมบัติของมัน นี่ไง มันไม่มีใครพูดเรื่องสมาธิ ชัดๆ ชักทีหนึ่ง มีแต่ว่างๆ อ่างแต่ว่างๆ อ่างแต่อากาศ

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา แม้แต่สมาธิ เดียวนี้วงกรรมฐาน สมาธิทำกันไม่เป็นแล้ว! ปัญญาทั้งนั้น อะไรก็ใช้ปัญญา แล้วบอก “ทำสมาธิทำไม?” ทำสมาธิขึ้นมาเพื่อไม่ให้จิตนี้มันสูญ

เปล่าไง! จิตนี้มันเริ่มต้น จุดเริ่มต้นของจิตถ้ามันสงบขึ้นมา จิตมันจะออกรู้มันจะออกแก้ไขตัวของมัน นี่มันเกิดตรงนี้! ธรรมะมันเกิดที่นี่ เกิดจากจิต เกิดจากความรู้สึก เกิดจากภพ เกิดจากฐิติ จิตเรานี้แหละ

ที่นี้ฐิติจิตมัน โคนห่อหุ้มด้วยอวิชชา เราก็เอาวิชชานี้ไปศึกษา เอาวิชชานี้ไปให้กิเลส มันบังเงา เอาไปศึกษาธรรมกัน แล้วก็บอกว่ามันว่างๆ สาบสูญจากธรรมนะ จิตนี้มันจะสาบสูญ แล้วธรรมมันสาบสูญจากจิตนี้ไป แล้วจิตนี้มันปฏิบัติมา มันเอาตัวรอดได้ใหม่ แล้วปฏิบัติมา เห็นใหม่ ถ้าเราทำคุณงามความดีนะ โดยไม่คิดศีลศีลธรรม เรายรักษาด้วยศีลธรรม รักษาการประพฤติปฏิบัติของเรา แล้วเราทำคุณงามความดี มันก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม นั่นล่ะ มันก็ไปเกิดในวัฏฏะ มันก็ไปเกิดของมัน

แล้วเวลาหมดบุญมาหมดอายุขัยลงมาก็มาเกิดเป็นมนุษย์ล่ะ จะมาเกิดเป็นมนุษย์ในภพชาติใดล่ะ เห็นไหมผลของวัฏฏะไง ผลของวัฏฏะทำดีก็ต้องได้ดี ดีในวัฏฏะแต่สาบสูญจากคุณธรรม สาบสูญจากคุณงามความดี เพราะว่าสิ่งที่เป็นคุณธรรมนะ เวลาจิตสงบแล้วเราพิจารณาของเราเห็นใหม่ พอพิจารณาซ้ำพิจารณาซากจนถึงที่สุดนะ ถ้ามันสมุจเฉทปหาน นี่ไง จิตนี้ ผลของวัฏฏะ ที่พูดถึงคุณงามความดี ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มันเป็นวิบาก มันเป็นเรื่องจริง มันเป็นผลของวัฏฏะ มันต้องเวียนตายเวียนเกิดโดยธรรมชาติเป็นแบบนี้

มันเป็นแบบนี้อยู่แล้ว เพียงแต่คนมีสติปัญญาทำคุณงามความดี สร้างคุณงามความดีก็ไปเกิดในสถานะที่ดี คนที่มันผิดพลาด คนที่ทำด้วยความพลั้งเผลอ มันก็ไปตกนรกอเวจี นี่ผลของวัฏฏะมันเป็นแบบนี้! แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติของเราโดยที่ไม่สาบสูญจากคุณธรรม ถ้าพิจารณาของมันไปถึงที่สุดใช้ใหม่ ถึงที่สุดเวลาพิจารณาไป “กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์” สังโยชน์มันขาด สังโยชน์คือเครื่องร้อยรัดจิตเห็นใหม่ ระหว่างคำว่าจิต จิตที่เป็นผลของวัฏฏะมันมีเวรมีกรรมร้อยรัดของมันอยู่ สภาวะของจิตมันเป็นแบบนี้

เวลามันพิจารณาไป พอมันขาดออกไป สังโยชน์ที่ร้อยรัดมันไม่มี จิตนี้ไม่ได้อยู่ในการบังคับของธรรมชาติ วัฏฏะ คือ ธรรมชาติ กามภพ รูปภพ อรูปภพ คือธรรมชาติอันหนึ่ง ผลของธรรมชาติที่จะต้องให้เหตุให้ผลตามข้อเท็จจริงในธรรมในสังขารนั้น

แล้วเราพิจารณาของเราจนถึงที่สุดแล้ว เวลาสังโยชน์มันขาดไปแล้วเห็นใหม่ ธรรมชาติส่วนหนึ่งบังคับไม่ได้แล้วเพราะอะไร เพราะอย่างมากมายเกิดอีก ๗ ชาติ คำว่าอย่างมากมายเกิดอีก ๗

ชาติ กับจิตที่มันสาบสูญจากกรรมนะ แต่จิตมันสมบูรณ์ของมัน มันสาบสูญจากคุณธรรม มัน
เป็นผลของวิญญูะ มันไม่มีต้นไม่มีปลายไง คำว่าไม่มีต้นไม่มีปลายมันจะหมุนของมันไปอย่างนี้
ไม่มีวันจบสิ้น เกิดตายๆ เวียนตายเวียนเกิดไม่มีวันจบสิ้น

แต่พอเราพิจารณาของเรา พิจารณาจนมันขาด พอมันขาดขึ้นมาเห็นใหม่ คำว่าไม่มีต้นไม่มี
มีปลายจนไม่มีวันจบสิ้น เหลืออีก ๗ ชาติ นี่ไง มันถึงแตกต่างไง ถ้ามันไม่สาบสูญถ้าจิตมันมี
คุณธรรมขึ้นมาเห็นใหม่ มันแตกต่างจากจิตที่สาบสูญจากกรรม แต่จิตมันมี กิเลสเต็มหัวใจ
กิเลสมันจี๋หัวอยู่นะ มันหมุนของมันไปตามธรรมชาติของมัน มันมีกิเลสครอบงำมันไว้ นี่มัน
สาบสูญจากคุณธรรมแต่จิตมันไม่สาบสูญ

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป มันทำลายที่จิตนี้ จิตมันยังมีอยู่เพราะอะไร เพราะเรา
พิจารณาของเรา ในกาย ในเวทนา ในจิต ในกรรม ถ้าถึงที่สุด พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า คำว่าไม่
สาบสูญ ไม่สาบสูญเพราะอะไร ไม่สาบสูญเพราะมีสติ พอสติแล้วเราพิจารณาของเราไป
พิจารณากายมันเป็นแบบใด มันปล่อยวาง ปล่อยวางมาอย่างไร คุณทำสมาธิ เวลาทำสมาธิความ
สงบของใจ กว้างๆ ว่างๆ เพราะมันจี๋เกี่ยจ ว่างๆ เพราะมันมักง่าย ว่างๆ เพราะมันไม่เอาจริงกับ
มัน

เวลาเอาจริงเราก็เอาจริงอยู่แล้ว เอาจริง! แต่กิเลสมันจี๋คืออีกชั้นหนึ่ง เอาจริงๆ จนกรนนะ
คร่อก.. เอาจริง เอาจริงจนมันไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ จริงของเรา เราจริงของเรา แต่เราไม่มีความ
จริงจังกับกิเลสของเรา

ถ้าเราจะจริงจังกับกิเลสของเรานะ เราทำอย่างนี้แล้วมันผิดพลาดเพราะเหตุใด ถ้ามัน
ผิดพลาดหรือทำแล้วมันไม่ได้ผล มันต้องหาทางออก มันจะต้องมีอุปาย มีวิธีการ ไม่ใช่ทำสักแต่
ว่าทำ แล้วให้กิเลสบอกว่า “ได้ทำแล้วๆ” มันจะต้องมีความเข้มแข็ง มันต้องมีอุปายวิธีการ
แยกแยะ ว่าเราทำแล้วมันเป็นเพราะเหตุใด มันต้องหาเหตุผลผลดี ย้อนกลับขึ้นมา ตั้งแต่การ
กระทำ

ความเชื่อความศรัทธาทุกคนสมบูรณ์นะ มันขาดแต่ความจริงของเรา ถ้าเรามีความจริง
ของเรานะ เราจริงเราต้องเก็บได้ว่าทำไมทำแล้วมันเป็นแบบนี้ ถ้ามันเป็นแบบนี้เราต้องหา
ทางแก้ไข เวลาแก้ไขโดยกรรมฐานของเรา “ชุดงควัตร” กิเลสมันก็กลัวตายเหมือนกัน ไม่กินมัน
ก็ต้องตาย เวลามันกินอึมันนอนอึมันนะ มันพาเรานะพาหัวใจสมบุกสมบันตามแต่กำลังของมัน

แต่ถ้าเรารู้กิเลสตัวนี้ไม่ไหว เรารู้ไม่ได้ เรารู้กับความเคยใจ เรารู้กับจริตนิสัยเราไม่ไหว คิดที่โรมันก็เข้าร่องเข้ารอยเดิมอยู่อย่างนี้ ค่อยๆ ผ่อนอาหาร ค่อยๆ ผ่อนอาหาร ค่อยๆ ผ่อน ค่อยๆ นอนน้อยๆ ฝืนสู้ไปกับมัน มันลำบาก กิเลสมันลำบากเราก็ลำบาก เราลำบากกิเลสมันก็ลำบาก พอกิเลสมันเริ่มลำบากเห็นไหม มันจะเอาชนะคะคานขนาดไหน เราฝืนมัน เราไม่กิน กิเลสมันก็กลัวตาย กิเลสมันก็กลัวตายของมันเห็นไหม เราก็กลัวตาย

ฉะนั้นสิ่งที่เราทำอยู่นี้ เราใช้อุบายของเรา มันมีเหตุมีผลของมัน หาเหตุหาผลหาช่องทางทางเราต้องทำได้ พอมันทำได้ สงบสักหนสองหนเห็นไหม เราก็ทำได้ ถ้าเราทำได้ ทำได้ เพราะเหตุใด ทำได้เพราะอุบายแบบนี้ นี่ก็ตรงกับจริตนิสัยของเรา เราต้องทำให้มากขึ้น ทำให้เข้มข้นขึ้น ทำให้มีความชำนาญมากขึ้น

การทำให้เข้มข้นขึ้น ทำให้ชำนาญมากขึ้นเห็นไหม เพราะอะไร เพราะกิเลสเห็นไหม คู่ชินกับมันแล้ว มันรู้ว่าทำแค่นี้แล้วมันจะสงบต่างๆ ครั้งต่อไปนะ มันหาช่องทางไว้ก่อนที่จะหลอกเราไว้ตั้งแต่ข้างหน้าเลย นี่ไงถ้าเราจริงนะ มันจะไม่สาบสูญนะ ธรรมะจะมีกับใจของเรา แต่ถ้าเราไม่จริง หนึ่งเราไม่จริงอยู่แล้ว พอเราปฏิบัติไป กิเลสมันสวมรอยด้วย “อย่างนี้เป็นธรรมๆ สภาวะอย่างนี้เป็นธรรม สภาวะอย่างนั้นเป็นธรรม” มันพูดของมันไป

เราจะสาบสูญจากธรรมนะ ธรรมจะสาบสูญจากใจของเรา แต่ใจของเรากิเลสทั้งตัว แล้วใจของเรามีแต่ความทุกข์

แต่ถ้าเราทำจริง สติปัญญามันมีของมันนะ แล้วทำให้มันสงบเข้ามา พอสงบเข้ามามันออกพิจารณานะ เวลามันพิจารณาไปแล้วมันสะท้อนชั่วหัวใจทั้งนั้น ถ้าจิตสงบแล้ว มันสะท้อนกิเลส มันเห็นแตกต่าง แต่ถ้ากิเลสมันบังเงานะ เราพิจารณาภายในไหม พอภายในตั้งขึ้นมาใช่ไหม พอพิจารณาไปแล้วมันก็จะแปรสภาพ เพราะเรารู้ข้อสอบ เรารู้อยู่แล้วว่ามันต้องเป็นอนิจจัง มันต้องเป็นไตรลักษณ์ กิเลสมันสร้างให้หมดเลย พอกิเลสมันทำให้หมดเลย แล้วผลของมันคือเฉยๆ ว่างๆ สบายๆ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันสำรอก มันคลายออก พิจารณาภายใน พอพิจารณาแล้วมันเป็นไตรลักษณ์ มันเป็นตามสภาวะความจริง มันสำรอกนะ มันสลัดมันสังเวช พอมันสลัดมันสังเวชแล้ว มันจะมีสติปัญญาขึ้น จะรักษาตัวขึ้น

ฉะนั้นเวลาครูบาอาจารย์ของเราเห็นไหมพระที่ปฏิบัติ พยายามจะปลีกวิเวก พยายามจะอยู่คนเดียว พยายามจะไม่พูด เพราะมันเห็นโทษไง มันเห็นแล้วมันสลด พอมันสลดคนที่ภาวนา เวลาสลดแล้วจะไปคุยกับใคร เพราะเขาไม่รู้ไม่เห็นกับเรา พูดไปนะ “อืม อย่างนี้เดี่ยวจะเสียดีนะ อย่างนี้มันจะใกล้บ้าแล้วนะ เราออกไปทำงานกันดีกว่าเนาะ เราออกมานั่งคุยกัน เรามาตรึกธรรมะกัน” นี่ไงเพราะเขาไม่รู้ไม่เห็นกับเรา

แต่ถ้าเรามีครูบาอาจารย์นะ หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นเห็นไหม คุณติ เวลาสมัยพุทธกาลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธาน สมัยครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นท่านคอยบอกคอยสอน เราไม่ต้องไปฟังใคร คนนอกไม่เกี่ยว คนภาวนาไม่เป็นไม่ต้องไปยุ่งกับมัน ธรรมสากัจฉา เอตมฺมงฺคลมฺตฺตมฺ ถ้าคนไม่เป็นนะมันธรรมะหมากัดกัน! เพราะธรรมสาบสูญจากใจมันแล้ว มันมีแต่กิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันกลัวคนอื่นภาวนาแล้วจะเกินหน้าเกินตามัน ฉะนั้นเราไม่ต้องไปฟัง สิ่งที่เขาจะชักนำให้เราเสียหายไม่ต้องไปฟังเลย

ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ยืนยัน ยืนยันว่าสิ่งนี้เป็นความจริง แล้วเรามีสติปัญญา แล้วเราพยายามทำของเรา ความจริงคือความจริง พอมีความจริงขึ้นมา เราจะเห็นต่างจากความปลอม คนเราปฏิบัติมาทุกคนนะ มันต้องล้มลุกคลุกคลานมาทุกคน เราเคยปลอมในหัวใจเรามาก่อน ทุกคนต้องเคยมีความปลอมในหัวใจมาก่อน

ใจนะมันเป็นสมมุติ ใจมันเป็นความจอมปลอมทั้งหมด ใจเป็นค้นหา ใจเป็นอวิชชาทั้งหัวใจเลย แล้วพอปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา พอมันสงบเข้ามาเห็นไหม มันมีความสงบต่างๆ เพราะสิ่งที่ไม่ปลอมมันไม่จริง พอสงบคือความจริง ความจริงอันเดียว มันจะไปลบความจอมปลอมในใจที่เราทำมามหาศาลเลย พอมันมีความจริงขึ้นมา เราปฏิบัติขึ้นไปเห็นไหม นี่ไง มันจะไม่สูญเปล่าไง

ถ้ามีความจริงเห็นไหม มีความจริงมันมีอะไร มันมีอริยสัจ มันมีสัจจะ มันมีความจริง พอมีความจริงปฏิบัติไป คนมีความจริงมีสัจจะมันจะปลิ้นปล้อนไหม คนปลิ้นปล้อนคนหลอกหลวง คนน้อยถนมันจะเข้ามาสู่ความจริงได้ไหม? มันเข้ามาสู่ความจริงไม่ได้! แต่คนที่เข้ามาสู่ความจริง มันต้องจริงจังของมัน

ถ้ามันจริงของมัน มันเกิดความจริงขึ้นมา นี่ไง พอเกิดความจริงขึ้นมา ข้อเท็จจริงอันนี้ มันจะทำให้คุณธรรมเกิดขึ้น ถ้าคุณธรรมเกิดขึ้นนะ เกิดความสงบของใจ ใจมันสงบของมันตาม

ความเป็นจริง พอใจสงบตามความเป็นจริงเห็นใหม่ ถ้ามีครูบาอาจารย์เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์จะให้ออกรู้ การออกรู้ “จิตเห็นอาการของจิต” จิตที่มันจะออกรู้ วิปัสสนาเกิดตรงนี้ วิปัสสนาออกรู้ พอออกรู้ขึ้นมาวิปัสสนามากน้อยแค่ไหนก็แล้วแต่ มันปล่อยางมา นี่คือการฝึกปัญญา

การฝึกปัญญาบอก “โอ้โฮ ต้องเข้าอัปนาสมาธิ” ไม่ใช่! จิตพอมันสงบแล้วออกใช้ปัญญา ถ้ามันจิตสงบนะ การใช้ปัญญามันเทียบเคียงได้เลย การใช้ปัญญาแล้วมันจะถอดถอน มันจะทำให้จิตใจนี้ฉลาด ทำให้จิตใจนี้รู้จักเล่ห์เหลี่ยมของกิเลสในใจของเราเอง ไม่ใช่ฉลาดกับใคร ฉลาดกับอวิชาในใจ ฉลาดกับความโง่ในหัวใจ อวิชาคือความไม่รู้ กิเลสมันครอบงำหัวใจ มันจะทำให้ธรรมะสาบสูญไปจากเรา

แต่พอเรามีสติมีปัญญา เราฉลาดขึ้นมา มันจะทำให้มีคุณธรรมขึ้นมา จะทำให้หัวใจนี้เป็นธรรม ไม่สาบสูญไปกับใจของเรา ใจของเราอยู่ แต่ธรรมะมันสาบสูญไป เพราะมันโง่ แต่พอมันฉลาดขึ้นมา เราฉลาดกับหัวใจของเรา ฉลาดกับอวิชานั้นแหละ แต่อวิชาที่มันอยู่กับเรา ความโง่อันนี้มันฝังลึกนัก มันถึงทำให้เราสมบุกสมบัน ทำให้เราทุกข์ยากอยู่อย่างนี้ ทั้งๆ ที่เราตั้งใจ เราเป็นชาวพุทธ เราอยากประพฤติปฏิบัติ เราจะพ้นจากทุกข์เห็นใหม่ เรามาประพฤติปฏิบัติด้วยความรื่นเริง ด้วยความอาจหาญ แต่ทำไมมันมีแต่ความทุกข์!

มันมีแต่ความทุกข์ เพราะทุกข์นี้เป็นอริยสัจ ทุกข์นี้เป็นความจริง เราจะเผชิญกับมันไง ถ้าเราเผชิญกับมันเห็นใหม่ เราจะไม่วิ่งหลุกหลุกคลาน เราจะไม่ให้กิเลสมันหลอก ถ้าเรามีความจริงของเราขึ้นมา เราพิจารณาของเราขึ้นมาเห็นใหม่ พอจิตมันสงบขึ้นมาเราพิจารณา เห็นใหม่ มันเกิดปัญญาขึ้นมา ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา มันพิจารณาไปแล้ว พอมันฉลาดขึ้นมา มันแยกมันแยะว่ายิ่งฉลาดขนาดไหน

ความเป็นอยู่ของพระนะ ยิ่งฉลาดขนาดไหน ก็ยิ่งรักษาหัวใจคนให้ดีขึ้น ยิ่งมีความสุขขนาดไหนนะ จะคอยคูกอยรักษา คอยรักษาหัวใจของเรา คอยรักษาเห็นใหม่เพราะอะไร เพราะมรรคญาณ มรรคเห็นใหม่เวลามันเกิดขึ้นมา “ศีล สมาธิ ปัญญา” มรรค ๘ สมาธิชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรม ความเป็นธรรมขึ้นมาเห็นใหม่ มันเกิดคุณธรรม เกิดศีล เกิดสมาธิ เกิดปัญญา เกิดคุณธรรมเกิดมรรค นี่ไงสภาวะที่เกิด

เกิดอะไรที่ว่า “สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา” มันเป็นอนัตตา “สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา” ธรรมทั้งหลาย เกิดๆ ดับๆ เดี่ยวดีเดียวร้าย เวลาดีนะ กิเลสมันก็ถอยกรูดๆ เวลาดีพิจารณาไปกิเลสมันก็

วังหนี มันก็หลบนะ พอมันดีขึ้นมา เราใช้ไปแล้วมันเริ่มร้าย เริ่มอ่อนลง เริ่มอ่อนลง ก็เลสมันก็ลุกขึ้นมาเห็นใหม่ เดี่ยวดี เดี่ยวร้าย เดี่ยวเจริญ เดี่ยวเสื่อม เราก็ต้องสมบุกสมบัน พิจารณาซ้ำ พิจารณาซาก

การพิจารณาคือการปล่อยวาง คือตทั้งคปทาน การปล่อยวางตทั้งคปทานถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ถ้าปล่อยวางตทั้งคปทานแล้วประมาทเลินเล่อ เดี่ยวจะล้มลุกคลุกคลาน มันปล่อยวางนั้นมีความสุข การปล่อยวางเห็นใหม่ เรบอก่า “ทุกซ์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” ละด้วยมรรคญาณ เกิดนิโรธะ นิโรธความสุขสงบ ความร่มเย็นในใจ

เวลามันพิจารณามันตทั้งคปทาน มันปล่อยวางในใจ เกิดนิโรธชั่วคราว ไม่ใช่นิโรธะจนดับทุกข์ไ้ นิโรธชั่วคราวนี้เราประมาทเลินเล่อนะ พอเราประมาทขึ้นมาเห็นใหม่ สิ่งที่มีมันเกิดมันเกิดจากอะไร มันเกิดจากคุณธรรม เกิดจากการกระทำ สิ่งที่มีมันปล่อยวางขนาดไหน เรามีครูบาอาจารย์ พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ การซ้ำแล้วซ้ำเล่า การกระทำเห็นใหม่ การกระทำที่เราฝึกปัญญาของเรามันจะชำนาญการของมัน แล้วมันจะเห็นการกระทำ เห็นจิตมันปล่อยวางขนาดไหน มันมีความสุขนะ

“ทุกซ์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” แล้วเวลาเรามีความสุขละ เวลาเราทุกข์นะ เวลาเราล้มลุกคลุกคลานนะ ทุกข์เกือบตาย เวลามันสุขขึ้นมา สุขเว็เดียว เวลามันสุขมันปล่อยวางขึ้นมา มันเบา มันสุขมันสงบมันระงับ มันมหัสจรรย์ ทำไมมันมหัสจรรย์ขนาดนี้

นี่แค่เริ่มต้นมหัสจรรย์นะ เวลาปฏิบัติขึ้นไปนะ ความมหัสจรรย์ลึกลับซับซ้อนมาก เวลาจิตนะ ฤทธิ์ทางใจ แคร์ับรู้สิ่งต่างๆ นะ มันมีฤทธิ์คนก็ยังไม่หลงใหลมันได้ แต่เวลามันเกิดมรรคญาณ เกิดสังขะความจริงเข้ามาชำระล้างมันนะ โลกนี้ไม่มี..

สิ่งที่เป็นสมบัติโลกนะ คุณิพิมพ์เขียวต่างๆ วัตถุประสงค์ต่างๆ ที่เขาเอามาเป็นเครื่องก่อสร้างต่างๆ มันต้องมีของมัน แต่เวลาเราทำ สติมันมีแต่ชื่อ ความจริงคือสติในใจที่เป็นนามธรรมของทุกๆ คน “สมาธิ” สมาธิมันมีแต่ชื่อ แต่สมาธิในหัวใจที่มันเกิดขึ้นมา สมาธิไม่ใช่ว่างๆ มันมีความสุขสงบระงับเป็นสมาธิ ไม่ใช่ว่างๆ แล้วเวลามันเกิดปัญญาเห็นใหม่ เกิดปัญญาเป็นภวานามขปัญญา ปัญญาที่เกิดโลกุตตรธรรม ปัญญาที่จะชำระกิเลส ชำระกิเลสเห็นจริงๆ เห็นเลยว่าเวลามันปล่อยวางตทั้งคปทาน มันปล่อยวาง เราเห็นช่องทางเลย เหมือนคนหลงทาง แล้วเห็นแสงสว่างจากปลายอุโมงค์ เราเห็นแสงสว่างแว็บเลย เรารู้ของเราได้เลยว่านี่มาถูกทาง แต่

เห็นแค่ปลายอุโมงค์ เราจะต้องเดินผ่านอุโมงค์ทั้งอุโมงค์จนทะลุอุโมงค์ออกไป ถึงจะไปสู่โลกแห่งความเป็นจริง โลกแห่งสังขารที่ใจนี้มีคุณธรรม

ฉะนั้น การกระทำเราต้องมีสติ เราต้องมีความรอบคอบ การปฏิบัติธรรม เขาไม่สุรุ่ยสุร่าย ชุ่มๆ ช้ำๆ ทำกันแต่ว่าชุ่มๆ ช้ำๆ พอเป็นพิธี ทำกันแล้วก็มาอวดโม้กัน คุยโม้กันว่ามีคุณธรรมในหัวใจ มันไม่สมราคาตามความเป็นจริงใจ แต่ถ้ามันสมราคาเห็นไหม

ธรรมะจะไม่สาบสูญนะ แล้วถ้าธรรมะมันไม่สาบสูญนะ มันอยู่กับใจของเรา ใจเราจะมีคุณธรรมขึ้นมา คุณติ เวลาเราเป็นปุถุชนเห็นไหม เรารับรู้กันได้ เราเป็นปุถุชน แล้วคนที่ เป็นโสดาบันล่ะ

คนที่ เป็นโสดาบัน โสดาบันกับโสดาบันเขารับรู้กันได้ เราเป็นปุถุชนเรามีแต่คนหนา เรามีแต่ความทุกข์ในใจ แล้วเราปฏิบัติไปถึงที่สุดเห็นไหม ธรรมะไม่สูญนะ ธรรมะไม่สูญเปล่า ธรรมะไม่สูญจากใจ มัน เป็นโสดาบันขึ้นมา

พอเป็นโสดาบันขึ้นมา เราลองคิดดูสิว่าจิตใจที่เป็นโสดาบัน กับจิตใจที่เป็นปุถุชนของเรานั้นแตกต่างกันอย่างไร มันแตกต่างกัน มันมหัศจรรย์ต่างกันอย่างไร แล้วจิตใจที่เป็นสภิกาคามี จิตใจที่เป็นอนาคา จิตใจที่สิ้นสุดจากทุกข์ ทำลายจิตใจทั้งหมดแล้วมันพ้นจากทุกข์ไป มัน เป็นอย่างไร แล้วมันทำได้ไหม มันจะทำได้หรือไม่ หรือ มันจะไม่มีโอกาสเลยใช่ไหม

ธรรมะจะเรียวแหลม ธรรมะจะไม่มีทางออก เป็นอย่างนั้นเลยหรือ มันจะเป็นอย่างนั้น เพราะคนที่กิเลสหนา มันจะเป็นอย่างนั้นเพราะโลกเป็นใหญ่ ถ้าเราเอาโลกเป็นใหญ่ ในการกระทำก็กระทำแบบโลกๆ

แบบโลกคือแบบสื่อสารมวลชน การสร้างภาพการกระทำแบบโลกๆ แต่ถ้าเป็นความจริง คุณติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นอยู่ที่ไหน อยู่ในป่า ครูบาอาจารย์ของเราที่ปฏิบัติอยู่ที่ไหน ถ้าไม่อยู่ในป่าก็อยู่ในที่สงบสงัด ในที่วิเวก มันต้องอยู่ในที่สงบสงัดวิเวก มันถึงจะค้นคว้าได้

นักวิทยาศาสตร์ เวลาเขาทำงานของเขา เขายังต้องมีห้องทดสอบของเขา ยิ่งนักประพันธ์ เวลาเขาจะเขียนงานของเขา เขาต้องอยู่คนเดียวด้วยความสงบสงัดของเขา เวลาเขาจะทำงานเขายังต้องใช้ความสงบสงัด ใช้สมาธิของเขา

แล้วคนที่เขานักปฏิบัติ เขาปฏิบัติพอเป็นพิธีเขาทำกันอย่างนั้นหรือ แต่ถ้าคนที่ทำตามความเป็นจริงเขาไม่ทำแบบที่เขาทำกันหรอก ที่นี้พอจะทำเป็นความเป็นจริง จริงอยู่ที่ไหน จริงคือจริงในใจดวงนั้น

หลวงปู่มั่นท่านทำเพราะใจของท่าน ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำเพราะใจของท่าน คือบุคคลคนนั้นต้องทำของเขาคนคนนั้นคนเดียว! ธรรมะมันจะเอาที่ไหนมาเป็นตลาดละ ธรรมะที่ไหนดมันจะเพื่อนาคนั้น ว่าใครๆ ก็ทำมาแล้วจะประสบความสำเร็จไปหมด มันเอามาจากไหน

ฉะนั้น เวลาเขาทำขึ้นมา เขาถึงต้องการที่สงบสงัดเห็นไหม เวลาเขาต้องการความสงบระงับของเขา เพื่อสติของเขา นี่พูดถึงผู้ที่ทำนะ แล้วความจริงมันจะเกิดจากใจนะ มันจะไม่สาบสูญไป แต่ถ้าเราประมาทเลินเล่อ โลกนี้เป็นอย่างนั้นจริงๆ นะ

ในปัจจุบันนี้ ธรรมะจะสาบสูญ.. สาบสูญไป จะเรียวยแหลมไปจากใจผู้ปฏิบัติ เราจะต้องจริงจังเข้มแข็งของเรา เพราะชีวิตของเราเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วเกิดมาในพุทธศาสนาด้วย แล้วศาสนาเรามีครูมีอาจารย์ ตั้งแต่ประพฤติปฏิบัติมาใช่ไหม เราเกิดมาก็ไม่เคยเจอหลวงปู่มั่นกัน เราอยากจะพบหลวงปู่มั่น แล้วครูบาอาจารย์ของเราก็ดับขันธไปทีละองค์ๆ นะ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดี มันก็สะท้อนหัวใจในวงกรรมฐานเรา

เวลาหลวงตาท่านพูดนะ สมัยที่ท่านสร้างวัดใหม่ๆ มีครูบาอาจารย์มาก ท่านจะไม่รับพระเข้ามาในวัดเลย ท่านบอกว่าที่ไหนก็ได้ ที่ไหนก็มีครูบาอาจารย์สอน จนครูบาอาจารย์ท่านล่วงไปทีละองค์ๆ นะ ท่านถึงเปิดวัดท่าน รับพระมากขึ้นๆ เพราะด้วยความเห็นใจ เห็นใจว่าถ้าพูดถึงผู้แอบแฝงมันขึ้นมา มันจะทำให้ไฟนี้มอดลง ด้วยความเกิดของเรา เราเกิดมาด้วยความอยากพ้นทุกข์ เรอยากจะมีคนขึ้นมา เรา แล้วถ้ามีคนขึ้นมาเราไม่จริง เราปฏิบัติไปเราก็ดมลูกคลุกคลานเพราะเรามีกิเลสในหัวใจอยู่แล้ว

ยิ่งครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นจริงขึ้นมาเห็นไหม ไฟมันจะมอดลงๆ พอมอดลงแล้วนะ มันก็เหลือแต่หน้าด่าน พอเหลือแต่หน้าด่านขึ้นมา มันจะเป็นสิ่งใดละ ท่านถึงเห็นใจมาก ท่านถึงเปิดวัดของท่านขึ้นมา แล้วพยายามขัดเกลา แต่... แต่มันก็เป็นเรื่องของคนหนากับคนบาง

คนหนา หนาจนแก้ไขไม่ได้ อยู่กับครูบาอาจารย์ไหนมาก็แล้วแต่ มันก็เอาครูบาอาจารย์มาขายกิน ทำไมมันไม่เอาธรรมในหัวใจมาขายกิน แล้วทำไมต้องขายกินด้วย แล้วถ้าเป็นคุณธรรมความจริง เขาไม่แสดงตัวหรอก

การแสดงธรรม แสดงธรรมเพื่อประโยชน์ การแสดงตัวกับแสดงธรรมมันแตกต่างกัน การแสดงธรรมเห็นใหม่ ฝนตกแดดออก คูสิในปัจจุบันนี้เวลาเขาต้องการไฟฟ้าเขาต้องการแสงแดด เวลาฝนตกพวกเกษตรกรรมเขาก็ต้องการของเขา นี่การแสดงธรรมเพื่อประโยชน์ใจเหมือนฝนตก มันร่มเย็นเป็นสุขไปหมด นั่นมันเป็นเรื่องของการแสดงธรรม แต่เขาไม่แสดงตัว เขาไม่แสดงกิเลสเห็นใหม่

ฉะนั้นอยู่กับครูบาอาจารย์มันเพื่อประโยชน์นะ ไม่ใช่อยู่กับครูบาอาจารย์มาเพื่อเอาท่านมาขายกิน เอวัง